

GÖRÖG TÖRTÉNETÍRÓK: THUKÜDIDÉSZ

- I.e. 4-3. század körül élt
- *Tudományos történetírás Atyjának* is nevezik
- *A peloponnészoszi háborúk* szerzője
- sztratégosz volt a trákiai partvidéken → nem tudta megvédeni, száműzték

A PELOPONNÉSZOSZI HÁBORÚ

- nyolc könyvre osztották fel
 - II-IV. könyv: háború első 10 éve
 - V. könyv: bizonytalan 5 és fél év
 - VI-VII. könyv: szicíliai hadjárat
 - VIII. könyv: háború dekeleiai-hellészpontoszi szakaszának első két éve → hirtelen megszakad
- *Archailógiában* ismerteti anyaggyűjtési módszereit, művének célját.
- Áttekinti a háború okait → hatalomvágyban jelöl meg:
 - A Déloszi Szövetség feletti hatalomgyakorlás megszédítette az athénieket → hatalmi túlkapas, Peloponnészoszi Szövetséggel való konfrontációk

"Nem szabad azt hinni, hogy csupán egyetlen dologért folyik a harc, a szabadságért a szolgaság helyett; a hatalom elvesztéséről van szó, arról a veszélyről, amely azok részéről fenyeget, akik uralmatokban meggyűlöltek. Ezt pedig már nem lehet feladni, még ha valaki a jelen körülmények között megszeppenve a passzivitással akarná is a derék embert játszani. Mert zsarnokuralom ez már a kezetekben, amit megragadni talán jogtalanságnak tűnik, de elbocsátani halálos veszedelem"

– (Periklész beszéde. II. könyv, 63. caput)

- Középpontja: méloszi dialógus
 - Mélosz szigetének polgárai és Athén párbeszédét tartalmazza

Ami az isten jóindulatát illeti, az, reméljük, minket sem fog cserbenhagyni. Hiszen mi semmi olyasmit nem kívánunk vagy teszünk, ami ellentmondana az emberek istenről való véleményének vagy egymás iránti táplált érzelmeinek. S istenről nagy valószínűséggel, az emberről pedig minden bizonnyal állíthatjuk, hogy a természetükben mindig ott rejlő kényszer alapján, ha megvan rá a hatalmuk, uralkodni akarnak. Ezt a törvény nem mi találtuk ki, s fennállása óta nem mi alkalmazzuk először, hanem már készen örököltük, s minden időre érvényes örökségként fogjuk hátrahagyni. S ha e szerint járunk el, ezt abban a tudatban tesszük, hogy ti vagy bárki más hasonló hatalom birtokában ugyanúgy cselekednétek, mint mi. Így hát nyilvánvalóan semmi okunk nincs a félelemre, hogy az istenek jóindulatát esetleg elveszítjük. Ami pedig a lakedaimoniakról alkotott véleményeket s azt a reményeteket illeti, hogy már csak becsületből is segítségetekre sietnek, nos, ebben az esetben csodálattal illethetjük gyermekhez illő bizalmatokat, de nem irigyeljük balgaságotokat. Mert igaz, hogy a lakedaimoniak, ha egymásközi érintkezésükről vagy hazai törvényeik tiszteletéről van szó, kiválóan viselkednek, de sokat lehetne arról beszélni, hogyan bánnak másokkal, s röviden szólva úgy jellemezhetjük őket, hogy aligha ismerünk még egy népet, amely a legteljesebb nyíltsággal azt tartja tisztességesnek, ami neki kellemes, és azt jogosnak, ami neki hasznos. S mivel ilyen a gondolkodás módjuk, nagyon alaptalan a reményetek, hogy megmentenek.

– Részlet a méloszi dialógusból, V. könyv, 105. fejezet

HATÁSA AZ UTÓKORRA

- Művét több ókori történetíró is folytatta, pl.: Xenophón
- Angolra először Thomas Hobbes fordította
- **thuküdidészi dilemma:** 20. században nevezték el azt a csapdahelyzetet, amely a háború kirobbanásához vezetett. Nem feltétlenül a vezetők döntésein múlt, hanem a kialakult történelmi helyzetben szükségszerű volt → Állam gazdasági és katonai potenciálja hirtelen megnövekszik, a kortársak számára úgy tűnik, az illető állam hamarosan átveheti az addig domináns nagyhatalom helyét, az utóbbi pedig, beletörődés helyett, többnyire megpróbálja harc árán is megőrizni helyzetét

HÉRODOTOSZ

Élete:

- A történetírás atyja
- A kisázsiai Halikarnasszoszban született Kr. e. 484 körül
- Később Athénban élt
- Thurioiban hunyt el, Kr. e. 425 táján
- Kereskedelmi expedíciók pl. Egyiptom, Türoszba és Babülonba

Munkássága:

- Görög–perzsa háborúk története
 - Műve csak halála után vált ismertté
 - Később kilenc könyvre osztották, ezeket múzsákról nevezték el
 - Enciklopédikus méretű tudásanyagot halmozott fel és írt meg
 - sok szálon futó cselekmény, a gyakori kitérők
 - Nagy jelentőségű volt az ókori történeti, földrajzi irodalomban

„A halikarnasszoszi Hérodotosz a következőkben foglalja össze történeti kutatásai eredményeit, hogy az emberek között megesett dolgok az idők folyamán feledésbe ne merüljenek, s ne vesszen el nyomtalanul azoknak a nagy és csodálatra méltó cselekedeteknek az emléke, amelyeket részben a hellének, részben a barbárok vittek véghez, sem az, hogy milyen okok készítették őket a háborúra egymás ellen.”

(A mű bevezetése)

„Amiket eddig elbeszéltem, azok saját megfigyeléseim, következtetésem és kutatásaim eredményei. Innen kezdve olyasmiket fogok elmondani az egyiptomiakról, amikről csupán hallomásból értesültem, bár egy-két dolgot magam is láttam.”

(Hérodotosz munkája primer és szekunder forrás is)

Források: finnugor.elte.hu; docplayer.hu (Hérodotosz Görög-perzsa háborúk szövege), Száray Miklós Történelem 7.